

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 200 Lel
Félévre . . . 100 .
Negyedévre . . . 50 .
Egyes szám ára . . . 4 .

Megjelenik minden szombaton.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefonszám: 35.

Felelős szerkesztő:

KOVÁCS KÁROLY.

DÉVA ÉS VIDÉKE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség:

Regina Maria-u. 12., hová r
lapszellemi részét illető min-
den közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Déva, Regina Maria-u. 12.
hová az előfizetések és hir-
detések küldendők.

Laptulajdonos és kiadó:

LAUFER VILMOS.

A színházi válság valódi oka

Szendrey Mihály arad-dévai színtársulata néhány hetet töltött városunkban. A közönség a legnagyobb szeretettel karolta fel Thália papjait és anyagi erejéhez képest mindent megtett pártolásukat illetőleg. Néhány színész — művész és művésznő — azonban a közönség szándékában nem látott elég komolyságot vagy a szándéknak nem látta meg az eredményét, mert az utolsó előadások alatt minősíthetetlen módon, igazi művészhez nem méltóan viselkedett. A közönségben ez a legnagyobb visszatetszést szülte s bár a jövőre vonatkozólag senki sem nyilatkozhatik, mégis határozottan állíthatjuk, hogy a közönség ilyen mély megbántása — legenyhébb kifejezéssel szólva — sokáig meg fog maradni emlékezetében, ami a társulatnak sem itt, sem máshol nem lesz jó ajánlólevél.

Ez történt Déván. Ezzel szembe állítjuk, hogy mi történt Brádon. A gazdag vidéki Brádon Ferenczy színtársulata két hétig a legnagyobb sikert aratva vendégszerepelt. Brádon nincsen annyi magyar, mint Déván s bár a helyiség is kisebb a társulat teljes sikert könyvelhetett el. S Ferenczy igazgató a bucsuelőadáson kiállott a függöny elé és azt mondta, hogy Erdélyben nincsen színház- és színészválság, mert a közönség pártolja a művészetet és rajong az igazi művészetért, csak — s itt jön minden dolgok leglényesebbje — a közönségnek igazi művészetet kell nyújtani.

Sok indokolásra ezután már igazán nem sok szükség van. Csak annyit kell mondanunk, hogy az igazi művészet csak igazi művésztől származik. Az igazi művész minden egyes előadás alkalmával a maga lelkéből, egész bensejéből játszik. Nincs más játéka, ha zsufoolt ház van és nincs más játéka, ha félház

ásítja végig az előadást. Mindig egyforma és mindig jó. Nem törődik senkivel és semmivel, csak játszik. Nem mond mást a színpadon, mint ami elő van írva. Nem veszekedik mással és nem adja a nagy fiút, mint akinek minden szabad. Nem nézi le a közönséget és nem mutatja, hogy látod Mucsá, milyen nagyművész vagyok én, más dolgomat is elintézhetem, amíg neked néhány figurát mutatok. Mert hát nektek így is jó kell, hogy legyenek, örvendjétek, ha közéték jövök.

Igy nem lehet magyar színésznek lenni. Ez csak kenyérkeresetnek jó. Kenyérkeresetképpen pedig az erdélyi magyar színészet fenn nem tartható, mert a magyarságnak nincsen pénze arra, hogy csak a kenyérért ilyen nagy áldozatokat hozzon. De igen is van pénze a magyar művészetért. Az igazi művészetért, amelyben a szép, zengő anyanyelvét hallja s az igazi művészet nagyszerűségében gyönyörködhetik, aminek élvezésében elfelejti, hogy színész van a színpadon, hogy azért neki fizetnie kell.

Aki azt hiszi, hogy színészetével felülemelkedett a közönséges embereken, az nagyon téved. Nem a színészet emeli túl a nyárspolgárokon, hanem a művészet. Ha pedig elég botor és gögös mutatni ezt a fensőbbiségét, már nem művész, hanem pozór és kompromittálja az igazi művészetet. Pozórt vagy színészt, aki csak pénzért játszik a színpadon, nem fizet az erdélyi magyarság. Mert az erdélyi magyarságnak ma a színészet nemcsak szórakozás, hanem annál sokkal mélyebb, lelki dolog.

Csak igazi művészetet kell nyújtani — mondta Ferenczy igazgató. Minden válságnak ez a megoldója. Sőt, nincs is válság Ferenczy igazgató szerint. S ha nincsen válság, akkor tulajdonképpen mi van? — kérdezhetjük. S a feleletet is megkapjuk ugyancsak Ferenczy

igazgató feleletéből: Van művészetlenség, van elbizakodott gög és van bántó semmibevevés, ami a színházlátogató közönségnek halálos tördőfés, el nem feledhető megbántás.

Sajog a szívünk, amikor ilyeneket kell írunk. De — sajnos — mindig voltak olyanok, akik a legkomolyabb időkben is csak ellenséggként viselkedtek. Mert a rosszhiszeműek s az elbizakodottak, a gögösök, a nem művészek csak ellenségei a magyar színjátszásnak. Megmérhetetlen károkat okoznak a magyar színészetnek s ezáltal az egész erdélyi magyarságnak.

Kovács Károly

A dévai iparkamara vasárnapi közgyűlésén levették a napirendről a kamara mellett lévő telek vételkérdését

Az új utca megnyitása emiatt halasztást szenved

A dévai kereskedelmi és iparkamara június 22-én, vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel közgyűlést tartott Dr. Dániel Gheorghe elnök elnöklétével.

A gyűlésen szinte valamennyi tanácsos megjelent.

A múlt ülés jegyzőkönyvének elfogadása után az 1929 évi zárszámadásokat olvasta fel Herbay Eugen igazgató. A közgyűlés a 7,031.203 lei kiadással és bevétellel bíró zárszámadást a feltüntetett 804.945 lei bevételi felesleggel elfogadta. Ezután néhány tételt változtattak a költségvetésen és új — hitelek nyitottak az újonnan felmerült kiadások számára. A miniszterium áttette a kamarához az új váltótörvényjavaslatot és kérte, hogy a kamara is terjessze elő véleményét erre vonatkozóan. A kamara hosszabb javaslatot tett az erdélyi érdekeknek megfelelően, amelyet a közgyűlés szintén elfogadott. Az érdekes módosításokat tartalmazó indítványt lapunk jövő számában közöljük.

Forradalom és csendélet

(Utí emlékek idegen földrészekről)

Írta: László János

(Folytatás)

Tiznap hajókázás után július 16-án reggel 8 órakor érkezünk meg Szenegambia (franciartomány) Dakar nevű kikötőjébe, Afrika legnyugatibb csucsára, a Szahara sivatag közvetlen szomszédságába. Hajónkat egy téglalakú rakodóparthoz vontatták, amely körül már több hajó is horgonyozott. Többek között egy francia csapatszallító hajó is, mely egy fekete ezred behajózására várt. Még a parthoz sem vontatták hajónkat s máris megjelentek oldalánál a „Tenger koldusai”. Akik még ilyen fajta koldusokat, — melyek egyúttal a Tenger művészei is — még nem láttak, el sem tudják hinni, hogy ezek kicsoda fáradságot képesek elviselni azért a néhány rongyos, vegyes pénzdarabért, vagy néha egy leszakadt nadrággombért is, melyet az utasok viccből a vízbe dobhatnak nekik. Pontosan tudják ezek, hogy mikor és milyen hajó érkezik és milyen keresetre van kilátás. Ha jó „seft” mutatkozik, már a hajónak elébe usznak. Így történt ez a mi hajónkkal is. Nyolc 16 és 25 év közötti suhanc uszott elibénk s jobb kezüket a vízből kiemelve, annak három újjat morzsolgatva jelezték, hogy pénzadományt várnak.

Ahogy az első pénzdarab a vízbe suttant, egyszerre ötön buktak utána s a kristálytisza víz-

ben tisztán lehetett látni mint tülekednek, hogy a pénzdarabot melyik kaparinthassa meg. Mihelyt a pénzdarab el lett fogva, a boldog megkaparintó a felszínre bukva, vigyorogva fitogatta meg a pénzt s aztán fejét hátravetve, nagy száját tátva, abban elraktározta azt. S ezt a műveletet képesek reggeltől-estig folytatni hosszú heteken, hónapokon keresztül anélkül, hogy belefáradnának.

A legügyesebb suhancot választottuk ki magunknak avval a számítással, hogy kibabálunk vele, vagyis olyan gyors egymásutánban dobjuk neki a pénzt, hogy lélekzetvételre ne legyen ideje. Ám a suhanc észrevette számításunkat és majdnem ő babrált ki velünk. 63 pénzdarabot dobtunk le neki és ő 63-szor bukott le a vízbe anélkül, hogy a fáradságnak a legkisebb jele is mutatkozott volna rajta. A játészó „Delfin” könnyedségével dobta fel magát a vízből, hogy aztán fejest bukják a pénz után, felhasználva ezt az időt levegő cserére, sőt még neveltséges grimaszokat vágni is volt ideje. Két pofája már ugye tele volt aprópénzzel, mint a jó gyűjtő hörcsög pofazacskója kukoricával s nem tudom hová rakott volna még, ha minket a hajó tulsó oldalán keletkezett zsvaj át nem csal oda.

Egy hatalmas szénszállító uszályt vontattak épen hajónk oldalához, nyögésig megrakva szénnel és 120 szénrakodó munkással behegyezve. Urísten, kicsoda egy társaság volt ez! Ahányan voltak, annyi fajták voltak s a valahányan, annyi-féle öltözetben és fővegben. A cillindertől az utolsó hálósapkáig és a magyar csendőr csákótól, az utolsó

néger katona sapkáig, minden főveg képviselve volt itt. Hogy honnan szedték ezeket össze, azt a jó Isten tudná csak megmondani. A Nőé bárkájába szorult állatok negyvenedik napi „koncert”-je kismiska lehetett ahhoz a lármához képest, amit ezek a félvilág majdnem valamennyi nyelvén produkáltak.

Valami éhbérért dolgozhattak, mert hát mind kenyéret kértek. Egy ledobott kenyér felett aztán összekaptak, dulakodni kezdtek és egy pillanat alatt olyan általános, véres verekedést csaptak, hogy a Brazil forradalom tenyerébe rejtett arccal szegyenkezhetett volna előtte. Irgalmatlan püfölések kíséretében úgy dobálták bele egymást a vízbe, mintha csak szívet lapátoltak volna lefelé, s a súlyosabban sérültek egyrésze még este is ott heverészett és nyögödzött a parton, anélkül, hogy valaki törődött volna velük.

Ez volt az első felvonás, amit aznapon még négy nagy és egy gyermek verekedés követett.

A dologban az a csodálatos, hogy e nagy verekedésekbe sem a csendőrök, sem semmiféle hatósági közegek bele nem szóltak. Pedig az időközben megérkezett fekete ezred tisztjei és a hatalmas parafa sisakos, büszke francia hivatalnokok sokasága hemzsegett a kikötőben. Nyilván érdekük, hogy ezen szerencsétlen alacsony kulturájú négernek és más fajta színesnek üssék, verjék és pusztítsák, ahogy birják egymást.

(Folyt. köv.)

Ezután Onițiu Emil iparkamarai főtitkár, a kamara telke mellett lévő telekeladási ajánlatot olvasta fel. A telek Mihályi Elemér liceuli tanára s előnyös feltételekkel kínálta a kamarának megvételre, amely esetben a kamara utcát nyithatott volna ott s a telek értéke is megnövekedhetett volna. A pénzügyi bizottság megtárgyalva a dolgot, a telket vételre ajánlotta. A hozzászólások rendjén Dr. Șelariu Emil szólalt fel legelőször és kifejtette, hogy tekintettel arra, hogy a kereskedelmi iskola részére a kamarának már amugyis saját háza van, nem látja a vétel célját s ezért kéri, hogy egyelőre vegyék le a napirendről. Dr. Dănilă elnök erre kifejti, hogy az új utca nyitásával a kamara csak előnyökhöz juthat s egy újonnan építendő székháznak is hely lesz s emiatt a vételt indokoltnak tartja. Cărpinișan, Buta és Branga tanácsosok Șelariu indítványához csatlakoznak. Rhémann Zsigmond magyarnyelvű beszédben kifejti, hogy, amennyiben a kamarának meg van a fedezete, úgy ne szalassza el a kedvező vételalkalmat. Az elnök szavazásra bocsátja a kérdést. A felállással történt szavazás eredménye: A vétel kérdésének elvetése 22 szavazattal 12 szavazat ellenében. — olyan formában azonban, hogy a kamara jelenleg nem kíván ezzel a kérdéssel foglalkozni, de véglegesen azért nem veszi le a napirendről.

A magunk részéről csak annyit fűzünk ehhez, hogy a kamara elnöksége a legnagyobb körültekintéssel járt el, amikor a vételt a közgyűlés elé terjesztette s valóban az iparkamara és az iparos és kereskedő társadalom elsőrangú érdeke, hogy az új utca Déván mielőbb megnyitassék. A vétel tehát mindenképpen az ipar és a kereskedelem javára történne. Ehhez jön hozzá még, hogy a kamara az új telken új székházat is építhetne magának, továbbá, hogy a fejlődés során a kamarai választott bíróságnak, kereskedők agglomerációjának s más helyiségeknek is helye lesz. Az iparkamara fejlődése tehát csak ezen az egy módon képzelhető el. Ezért hisszük, hogy a kamara — az elnök ígérete szerint — a tárgyat legközelebb ismét napirendre tűzi s a közgyűlés más határozatot fog hozni.

Nistor Ádám dobriai kereskedő a szesztorvény kérdésében interpellált, amire az elnök kijelentette, hogy a szesztorvénnyel a kamara még a tavaly foglalkozott. Buta tanácsos a köztisztviselőknek kiadott iparendelvények kiadása ellen tiltakozik. Laufer Vilmos tanácsos a forgalmi adó sérelmeket tárja fel, kimutatva, hogy néhány cikknél a forgalmi adót négyszer egymásután fizetik meg az iparosok, ilyenformán 22% helyet 88%-ot fizetve. Nincs megállapítva, hogy ki a kisiparos és ki a nagyiparos. Ebben az ügyben a kamara intervencióját kéri, amit az elnökség meg is ígért.

A közgyűlés déli egy órakor ért véget.

Hunyadvármegye új jegyzőségel

(Folytatás)

Pui

Pui : Pui, Galaț, Fizești, Ponor, Ohabaponor, Sălașul superior : Sălașul sup., inferior, Mă-tăeste, Paros și Nucșoara.

Râu-borbat : Râu-borbat, Uric, Hobița, Valea-lupului, Șerel.

Râu-alb : Râu-alb, Baiești, Coroiești, Mătuți, Ohaba de sub piatră, Rușor, Vaidei de munte. Livadia de Câmp : Liv. de Câmp, Liv. de coasta, Barul mic, Barul mare, Petros.

(Folyt. köv.)

A történelem tanulságai

Irta és a szászvárosi zárda-templom fennállásának 200 éves jubileumi ünnepségén 1930 június elsején este a Transsylvania szálló termében megtartott műsoros estélyen felolvasta
Dr. P. Boros Fortunát

(Folytatás)

A mult szemeltartásának szűségességét föltételezi a legegyszerűbb embereknek is észlelhető azon pszichológiai tapasztalat, hogy soha senki se a máért, hanem mindig a holnapért vagy holnaputánért fárad. A holnap aggodalmában kinek van ideje a mára gondolni, ami úgy is eltelik jól vagy rosszul.

A holnapért egy pillanatra lebbentsük föl a mult tépett fátyolát a szászvárosi ferences rendházzal, melynek közel hétszáz éves története van és kétszáz éve annak, hogy a régi kornak omladékai közé életet vittek.

A Rákóczi forradalmát követő szatmári béke (1711) pontot tett a nemzet belső politikai fegyverkezésére és a szabadságért vérző hőseket kibékítette uralkodójával, az édes haza gyermekeit egymással. Az elnyomásban és vérben született nemzeti öntudat lázas munkával kezdett neki, hogy a romokat eltemesse, eltüntesse. A fegyvert csak uralkodójának parancsára vette föl az elkövetkezendő században, de nem az ország határainak védelmében tette ezt, nem belső egyenlenséget kellett elsimitania, hanem a hódítópolitika, a hatalomvédő számítás szerencsétlen esélyeit töltötték ki vele és mint számottevő eszköz szolgált, nyomott a magánérdekek serpenyőjében.

Közben megkezdődött Magyarország belső újjáépítése. Az újjáépítések nem lekicsinyelendő célja volt a Regnum Marianum föltámasztása, mely irányzat, ha nem is adott fegyvert az ország lakosainak kezébe, de oly elméleti harcba vitte bele a nemzet legjobbjait a vallási érzékenység érintésével, hogy ez alig volt kevesebb a politikai szabadságért oda-dobott kesztyűnek fölvetelénél.

(Folytatása köv.)

A dévai „Decebal” liceul évváró ünnepélye

Június 24-én délután fél 5 órai kezdettel tartotta meg a dévai „Decebal” reáliskola évváró ünnepélyét a szülők s a nagyközönség élénk érdeklődése mellett igen gazdag és nívós programmal.

A királyhymnuszt az iskolai zenekar interpretálta meglepő precizitással Ignaton tanár nagyszerű dirigálásával. Utána Mircea R. V. osztályos növendék szavalt igen szépen C. Porumbescutól a Balladát adta elő az iskolai zenekar Ignaton tanár kiváló vezényletével nagyszerűen. A közönség hatalmas tapsokkal adott kifejezést tetszésének. Beethoven Allegro moderatoját Diamantstein VI osztályos növendék interpretálta kiválóan. Ő is sok tapsot kapott. Brediceanu Doináját R. Florea VII osztályos növendék énekelte meglepő rutinnal és tökéletességgel. A zongorakiséretet Martonossy György V. osztályos növendék szolgáltatta hozzá precizen. Sandru VII osztályos szavalata szintén nagy sikert aratott. De a közönség nem győzte eléggé tapsolni Ignaton zenetanár Bánáti ének című saját szerzeményét, amelyet az iskolai zenekar adott elő felnőttek zenekarához méltóan. A dalárdával vegyes zenedarabot meg kellett ismételni, a közönségnek annyira tetszett. Laufer Ernő VI. osztályos növendék hegedűn Dankla Concert Si-minor (H-moll) darabját interpretálta kiválóan Diamantstein VI-ik osztályos növendék jó zongorakiséretével. Ők is sok tapsot kaptak.

Az évváró ünnepélyt a növendékek részéről G. Vlad VII. osztályos növendék bucsubeszéde s a zenekar nagyszerűen előadott marsa után Botean József igazgató zárta be szép beszéddel, amelyben rámutatott a növendékek a tanárok s a szülők köteletségére egyaránt. Végül a növendékeknek szánt jutalmat osztották ki.

Függőben hagyják a piac aszfalttirozását a választott tanács működéséig

Kálmán Jánost választották meg városi mérnöknek A dévai interimár bizottság ülése II. Károly király utca Déván

A dévai interimár bizottság Perian Péter választott polgármester, interimár bizottsági elnök elnökletével június 21-én, szombaton ülést tartott Dr. Pop Iustin, Göllner Károly, Botean Iosif, Dr. Câmpian Simion, Dr. Lőrinc Jenő, Dr. Martonossy György, Dr. Conda Publiu és Oancea Alexandru tagok részvételével. Az ülés több fontos ügyben hozott határozatot.

Építési engedélyeket adtak ki: Popovicu Adam, Kolomau Elisabeta, Várhegyi Elek, Pleter Ávrám, Gábor Péter, Anghel György, Máris Áron, Iacob Adam, Heller Ferenc, Teodorescu Miklós, Toder Francisc, Blum Zsigmond, és Rosengarten Lajos részére. Letelepedési engedélyt kapott Popa Constantin Lupény. Az interimár bizottság tudomásul vette a belügyminiszter május 24-én kelt s a patkány- és rovarirtásra vonatkozó miniszteri rendeletet. Jóváhagyták a Kaszinó járdájának a Kaszinó saját költségén eszközölt betonjárdajavítását. A Maros felé a strandra vezető ut javítására 12.000 leit szavaztak meg. A piac aszfalttirozására vonatkozó határozatot felfüggesztették a választott tanács összeülésig.

Georgescu Niculae dévai járásbíró indítványára pedig elhatározták, hogy a Principele Carol utca neve 1930 június 21-ével Str. Reg. Carol II. lesz.

Tárgyalta a bizottság a dévai görög kath. egyház beadványát, amelyben az egyház templomépítés céljaira telket kér. A bizottság kimondta, hogy nem dönt, hanem a döntési jogot a választott tanácsnak tartja meg.

Elhatározták, hogy a városi házhoz még egy szobát építenek s arra 100.000 leit irányoztak elő. Kohn Sámuelnek bodegára és Barb Mihály-nak kőművesmesterségre adtak iparendelvényt. A népkertben klozetépítését is tervbe vették. (Nagyon helyesen) Felhívja továbbá a város a villanytelepet, hogy a Károly király uton a kórház bejáratánál egy lámpát helyezzen el. Szendrey Mihály szintársulatának 2500 lei segélyt szavaztak meg. A George Lazar (Sváb) utca másik részének kövezését költségvetés hiányában felfüggesztik. Kimondta a bizottság, hogy a tisztviselők gyűlésére delegátust nem küld, mert nincs a költség kiutalására megfelelő alap. Klimstein-féle kalapüzlet taxa communaláját 1500 leiről 1000 leire szállították le alapos indokok alapján. Néhány új hitelt nyitottak, amelyekből a koszttestiek javára 1000 leit juttattak s a franciaországi károsultaknak szintén 1000 leit. A Maros-utca kavicsozását is elhatározták, továbbá elvben elfogadták egy öntöző megvételét s a vételt a városi mérnök hatáskörébe utalták.

Végül a városi mérnöki állás betöltése felett döntöttek. Három pályázat érkezett be és pedig Petreu Cornel, Kálmán Lajos és Racsov Istvánné. Mivel mindegyik pályázó megfelelt a feltételeknek, szavazással döntöttek. A titkos szavazás eredménye: Kálmán Lajos 5, Petreu Cornel 3 és Racsov István 1 szavazat, úgy, hogy a városi mérnök Kálmán János, Kálmán Lajos dévai nagykereskedő fia lett.

— Bezárták az „Astra” mozgót. A múlt héten az Astra mozgót, amely a Fehér-Kereszt éttermében működött, bezárták, mert nem fizette meg a házbért, adóval tartozott. Ezek miatt a gépeket lefoglalták. A termet pedig a rendőrség záratta le s az előadásokat betiltották, mivel a mozi nem teljesítette a rendőrség által előírt és megkivánt tűzrendészeti rendelkezéseket.

HIREK

— **Makkai református püspök Déván.** Makkai Sándor erdélyi református püspök holnap, vasárnap az ujonnan renovált marosnémeti ref. templomot fogja felszentelni délelőtt fél 11 órai kezdettel. Emiatt a dévai református Istentisztelet reggel kilenc órai kezdettel fogják megtartani, hogy az azon résztvevők is még kimehessenek Marosnémetibe. Délután hat óra körül Déván a református templomban zenés Istentisztelet lesz, amelyen Makkai püspök fog beszédet mondani. A dévai református dalárda külön számokkal fog szerepelni a marosnémeti s a dévai istentiszteleten.

— **Dr. Oncu Iacob prefektus közvetített a boicai aranybányamunkások ügyében.** A napokban Dr. Oncu Iacob hunyadmezei prefektust a boicai munkásság tárgyalás végett telefonon Boicára hívta. A Concordia Magura Toplica boicai aranybánya ugyanis az összes munkásokat el akarta bocsátani. Az indok a racionalizálás volt. Emiatt nagyobb tökére lett volna szükség s a nagyobb tőke az angol érdekeltségű vállalatnak momentán nem állott még a rendelkezésére, úgy, hogy ideiglenes munkabeszüntetést határoztak el. A tárgyalás során a vállalat belement abba, hogy csak a munkásság felét bocsássa el, később abba is beleegyezett, hogy senkit sem bocsátva el heti 3 napon át dolgozzanak s az ügyet választott bíróság döntse el. A választott bíróság elnökének mindkét fél Dr. Olariu Virgil dévai törvényszéki főelnök személyét kívánta. Egyelőre tehát heti három napon át folyik a munka a boicai aranybányában.

— **Halálozások.** Salamon Lipót, dévai kereskedő, életének 53-ik évében június 25-én Déván elhunyt. Junius 27-én temették el mély részvét mellett.

Bajkó Antalné szül. Szóts Ilonka, f. hó 24-én, 42 éves korában Kézdivásárhelyen, váratlanul elhunyt. Temetése f. hó 26-án ment végbe nagy részvét mellett.

— **Kinevezték a dévai érettségi biztost.** Az ország különböző kerületeibe az érettségi biztosokat a napokban nevezték ki. Dévára Ducecu György jön érettségi biztosnak. Itt említjük meg, hogy a dévai Decébal iskola 263 növendéke közül összesen 64 tanulót utasítottak ismétlésre. A bukási arányszám tehát elég nagy.

— **Kun Richárd Déván.** Kun Richárd az Erdélyi és Bánáti kereskedők Országos Szövetségének az elnöke a múlt héten Déván volt és résztvett a Siatul Negustoresc ülésén. Kérte a Siatult, hogy lépjen be a Szövetségbe, mert az erdélyi és bánáti kereskedői szervezetek közül csupán a dévai és a szatmári nem lépett be még. A Siatul eleget tett a kérésnek. Kun Richárd kijelentette, hogy ősszel országos kereskedői kongresszust fognak rendezni s székhelyül Dévát fogják kijelölni.

— **A dévai vadásztársaság kirándulása.** A dévai vadásztársaság június 29-én Péter és Pál napján nagyszabású kirándulást rendez a Zsebi erdőbe. A kirándulás célzó és galamblovó versennyel lesz egybekötve. Külön célzóverseny nők részére.

— **Ferenczy szinistársulata Brádon.** Ferenczy szinigazgató kiváló társulata a múlt hetekben Brádon két hétig játszott igen szép siker mellett. Körösbányára is átrándultak és néhány napig vendégszerepeltek, ott is a közönség legnagyobb meglepedésére.

— **A dévai csángódalárda holnap, vasárnap délután két órai kezdettel a Károly király ut 107 szám alatti Lovász Gergely-féle házban reggel 4 óráig tartó táncmulatságot rendez kiváló cigányzenekar részvételével.** A dalárda is szórazottatni fogja művészi számaival a közönséget.

— **Antalfy Károly lupényi plébános 25 éves jubileuma.** Antalfy Károly lupényi plébános július 2-án tartja 25 éves papi jubileumát, amely alkalommal a lupényi hívek méltó ünnepély keretében fogják felköszönteni szeretett és tisztelt papjukat, aki 25 éven keresztül mindenkor a legméltóbban tudta hirdetni az ígét mindenki okulására. A 25 éves szép jubileum alkalmából mi is meleg üdvözlésünket küldjük a kiváló lelkésznek.

— **Fagyaltestély.** Szombaton, f. hó 28-án este 9 órai kezdettel nagy fagyalt estélyt rendez táncal egybekötve a dévai zsidó ifjúság a népkerti vendéglőben. Sem beléptidij, sem felülfizetés nincs. Jöjjenek el, ha jól akarnak mulatni!

— **Megalakult a Societatea Cultul Eroilor.** Hunyad megyében a napokban alakult meg a Societatea Cultul Eroilor Társaság, amely a háboruban elesett hősök kultuszának ápolását vette terbe. A társaság elnöke Dr. Oncu Iacob Hunyad megye prefektusa, alelnöke Dimitriu tábornok és titkára a mindenkori térparancsnok, jelenlegi titkára tehát Referendaru jelenlegi térparancsnok. A társaság a hősök kultuszát fogja ápolni.

— **Uj felvételi dévai látképes levelezőlapok érkeztek Laufer könyvkereskedésébe.**

— **Tanoncvizsga és tanoncvizsgakiállítás a dévai ipartestületnél.** A dévai ipartestület székházánál június 29-én, vasárnap délelőtt 8 órai kezdettel fog lefolyni a tanoncvizsga és az évzáró ünnepély. Ezzel egyidejűleg tanoncmunkakiállítás is lesz, amelyre külön is felhívjuk a közönség figyelmét.

— **Megalakult Petrozsény város tanácsa.** Petrozsény város tanácsa június 25-én tartotta meg alakuló ülését, amelyen Niciu Ioan választották meg primárnak. Niciu Ioan már eddig is, mint az interimár bizottság tagja, hasznos tevékenységet fejtett ki a város fejlődése érdekében.

— **Hirdetmény.** Alulírott pénzügyes ezenel értesítik t. ügyfeleiket, hogy f. év július hó 1-től kezdődőleg betétek után a kamatlábat egy százalékkal leszállítják. Deva 1930 június 26. „Ardeleana” Inst. de Cred. și Economie s. a., „Decebal” Inst. de Credit și Economie s. a., Banca Comerciala și Industrială s. a., Societatea Bancară Română Sucursala, Cassa de Păstrare s. p. a., Banca Economică s. p. a. és Banca Meseriașilor s. p. a. 109 1-1

— **Pályázat a megyei jegyzőségekre.** A megyei jegyzőségekre a pályázatot sommásan fogják kiírni s a hirdetmény a Monitorul Oficial július 15-iki számában fog megjelenni. Azokat a jegyzőket, akiket a községek nem fognak megválasztani, az állam köteles elhelyezni hasonló minőségben és ugyanazon fizetéssel, úgy, hogy a jegyzők meg nem választatásuk esetén sem szenvedhetnek hátrányt.

— **Friss moziszinész levelezőlap ajándékok érkeztek Laufer könyvkereskedésében Déván.**

— **A dévai csángódalárda lóversenyt rendez.** A dévai csángódalárda vezetősége elhatározta, hogy aratás után Déván nagy lóversenyt fog rendezni. A lóverseny iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— **Daday Gerő és felesége képkiallítása Déván.** Érdekes művészpár nyitja meg holnap képkiallítását Déván a református iskolában Daday Gerő és felesége Dadayné N. Erzsébet. Mindkettő festőművész s képeik oly vonzóak, annyira különlegesen és művészi, hogy eddig mindenütt föltűnést keltenek. Néhány vonással az alábbiakban jellemezzük őket: Dadayné N. Erzsébet, kizárólag miniature csendéleteket fest a legaprolékosabb precíz kidolgozással, anélkül, hogy a nagy szinharmonia és fényprobléma rovására lenne. Mondhatni Erdélyben az egyedüli képviselője ennek az irányzatnak. Eddig már több erdélyi városban szerepelt kiállításával (N. Szében, Udvarhely, Dés), hol összes képei — a mai gazdasági helyzet dacára — rövidesen elkelték. Daday Gerő Erdélyszerte jól ismert festője a székely hegyek és lakóinak. Képei kompozitíók és tájak. Inkább a figurális téma érdekli, a mai élet. Mint portraist festő a háború alatt a 38. honv. hadosztályhoz volt beosztva, hol a hadtört. muzeum számára festette a hadvezetők portraistait. Az összeomlás után Clujon 1921-ben tevékeny részt vett az első erdélyi képkiallítás létrehozásában, amelyen Erdély román, magyar és szász piktorai egymás mellett sorakoztak fel hirdetni a kölcsönös megbecsülést és megértést. Jelenleg a Székelyföldön él, hol már jó néhány éve tanulmányozza a székely hegyek és erdők titkát. A kiállítás 8 napig marad nyitva s így alkalma nyílik mindenkinek megtekinteni e gyönyörű alkotásokat.

— **Jóminőségű utazó bőröndök minden nagyságban jutányos áron kaphatók V. Laufer könyvkereskedésében Déván.**

— **A strandot jövő vasárnap fogják vízünnepély keretében megnyitni.** Addig is azonban a közönség rendelkezésére áll. Autbuszjárat már két hete rendszeren jár.

— **Elnapolták a harói ügy kártalanítási perét.** Ismeretes, hogy a dévai csángók a harói ügyből kifolyólag a harói gazdákat kártalanításért beperelték. Ebben a perben a tárgyalás június 26-án kellett volna, hogy lefolyjon, azonban nem tartották meg mivel a kormány megígérte, hogy a harói ügyet mielőbb rendezni fogja. A dévai csángók kíváncsian várják az ügy elintézését.

— **A kudzsiri kisajátítás ügye.** A kudzsiri fegyvergyár részére a hadügyminiszterium által munkásoknak mintegy 33 holdat sajátítottak ki. Tekintettel azonban arra, hogy a szóbanforgó terület a lakosság háza közelében volt, ahol a lakosság maga is építközhetett és építközhet, a lakosság egyenesen a miniszterelnökséghez fordult panaszával. Az ügyet annak idején még Cimponeriu delegált prefektus halasztotta el s a napokban Dr. Atirescu Ieronim megyei tanácselnök szállott ki a helyszínen és vizsgálta felül a dolgot. Az 1881 évi törvény 41-ik paragrafusára szerint a kisajátítást egy 3 tagú bizottság kell, hogy végezze a hadügyminiszterium bemutatott terveit szerint. Tekintettel pedig arra, hogy ezek a tervek hibásak voltak, s a terület különben sem megfelelő, a kisajátítást nem lehetett végrehajtani. Most tehát újabb egyszakaszos törvény szükséges ahhoz, hogy a kisajátítást más helyen eszközöljék.

— **Hogy áll a dévai repülőállomás ügye.** Megirtuk egyik régebbi számunkban, hogy Déván repülőállomást szándékoznak létesíteni. Illetékeseknél a repülőállomás ügye iránt közlebről érdeklődtünk s azt a választ kaptuk, hogy a földművelésügyi miniszterium utasította a dévai Consilieratul Agricult, hogy egy repülőállomás létesítése ügyében álljon a Légügyi Hivatal rendelkezésére. A szóbanforgó és szükséges 160 hold terület Szántóhalma és Säulesti (Sárfalva) községek között fekszik a Maros balpartján a CFR. sin mellett s a sinek és a Maros között. A szántóhalmai gazdák holdankint 60 ezer leit kérnek, úgy, hogy ebben az árban a terület maga 9 millió hat-százezer leibe kerülne. A gazdák legtöbbször azonban egyáltalán nem hajlandó áruba bocsátani kenyérét adó földjét, ami valószínűleg arra fogja indítani az illetékeseket, hogy kisajátítás útján oldják meg a kérdést, mivel cserefölddel az állam ezidőszerint a közelben nem rendelkezik. Dévára, környékére s annak gazdasági helyzetére a repülőállomás kiépítése mindenképpen nagy előnnyel bír.

— **Francia kölcsönt kap a vajdahunyadi vasgyár.** A vajdahunyadi vasgyár egy francia pénzcsoporttól 450 millió lei kölcsönt kapott 6-7%-os kamattal. A gyár a szerződést július 20-án fogja aláírni. Dr. Dániilá Gheorghé dévai iparkamarai elnök a vajdahunyadi vasgyár hetes tanácsának egyik tagja kijelentette felelős szerkesztőnknek, hogy a gyár a pénz egy részét az aláírás után számított két hónapon belül meg fogja kapni s az első munka az acélgártásra való berendezkedés lesz, ami hatalmas építkezéseket és sok munkát fog magával vonni. A hunyadi vasgyár tehát új fejlődési korszak előtt áll.

— **Betörték a dévai betegsegélyzőhöz.** A dévai betegsegélyző pénztárhoz ismeretlen tettesek június 22-ére virradó éjszaka betörték s egy aktafényképből 1235 lei hivatalos bélyeget vittek el. A nyomozás megindult a tettes előállítására.

— **Fel akarták robbantani a tótesdi tanító házat.** Szerdára virradó éjjel 2 órakor hatalmas robbanás rázkódtatta meg a levegőt a hunyadmezei Totesd községben. A lakosság a tanító segítségkiáltásaira lett figyelmes s innen tudta meg, hogy az iskola épületénél történt valami. Ismeretlen tettesek az iskola s a tanítói lakás közötti fal alá két dinamitpatront helyeztek el, amelyek közül az egyik éjjel két órakor felrobbant. A robbanás az épület összes ablakait összetörte. A vizsgálat megindult. A tanító egyik ellenségére gyanakodnak, aki már többször fejjelentette a tanítót, de a bevezetett vizsgálat mindannyiszor a tanító ártatlanságát állapította meg.

— Csütörtök este 8 órakor utaztak át Déván a zsilvölgyi kivándorlók. A Zsilvölgyéből 288 munkás jelentkezett a Franciaországba való kivándorlásra. Ezek közül 22-nek a családját azonnal kivitték, a többiek családjá néhány hónapig itt marad, mert a társulat nem tud annyi lakásról előre gondoskodni. A kivándorlók 25 százaléka kisebbségi s az egész egynyolcada magyar nemzetiségű román állampolgár. A kivándorlók legnagyobb része családos ember. Nagy nehézséget okozott a kivándorlásnál az okmányok beszerzése. A miniszterium minden okmányt elengedett, azonban az állampolgársági bizonyítvány beszerzése heteket vett volna igénybe, úgy, hogy az utolsó pillanatban ezt is elengedték s csak az illetőségi bizonyítványt kérték, sőt, akinek ez sem volt meg, arra vonatkozóan a petrosényi primária vállalta annak utólagos beszerzését, úgy, hogy a kivándorlók csütörtök este 8 órakor Temesvárra utaztak Déván keresztül. Temesváron aláírták a munkásszerződést s tovább folytatták útjukat Franciaország felé, ahol első állomásuk Toul lesz. Vas és szénbányában fogják őket foglalkoztatni s mindenki szabadon választ. Keresetük napi 30 frank között fog mozogni, ami mintegy 200 leinek felel meg.

— Farkasok nyáron Hunyadmegyében. Cserbel község határában a napokban hat farkas megtámadott egy juhnyáját s az ökörscordában is nagy kárt tett. A támadás ellen a juhászok nem védekezhettek, mert egész váratlanul történt s mivel nyáron még Cserbelen sem szokták meg a farkasjárást. Ez azt jelenti, hogy a hunyadi járásban nagyon elszaporodtak a farkasok.

CORPUL PORTĂREILOR PETROȘANI.

No. 823—1930. Port.

Publicațiune de licitație

Portărel pe lângă Judecătoria Petroșeni aduce la cunoștința generală, că în baza dec. No. 18173—926 Jud. Arad s'a efectuat execuție de escontentare și în baza dec. No. 7519—1926 Jud. Petroșeni în cauza execuțională a următorului Firma Roial Filmcentral repr. prin Dr. Carol Weil subst. Dr. Mucsi, contra următorului dom. în Petroșeni pentru suma de 10.220 lei cap și acc. cheltuieli 3449 lei, interese de 12% dela 25 Martie 1926 fixează termen de licitație publică în ziua de 4 luna Iulie 1930 ora 4 $\frac{1}{2}$ p. m. în Petroșeni la fața locului când se vor vinde în favorul următorului alăturatele mobile un plan marca Gloser etc. Oflug prețuite în suma de 30.000 lei celui care oferă un preț mai ridicat pe lângă plata în numerar făcută imediat în caz necesar mobilele se vor vinde și sub prețul de estimare.

Petroșeni, la 16 Iunie 1930.

L. S.

108 1—1

Portărel s. s. Indescifrabil

Publicațiune de licitație

Subsemnatul curator al masei falimentului Ferdinand Stern din Orăștie în baza hotărârei Consiliului falimentar fac cunoscut că în ziua de Marți 8 Iulie 1930 la orele 4 după masă se vor vinde prin licitație publică creanțele masei falimentului Ferdinand Stern din Orăștie înscrise în tabloul aflător la subsemnatul poziția 1—59 în valoare totală de 146029 Lei 75 bani.

Prețul de strigare este 10.000 lei.

În cazul dacă nu se va oferi nici prețul de strigare creanțele se vor vinde și sub acest preț.

Ofertele scrise și închise se vor înainta subsemnatului până la ziua și ora licitației.

Deodată cu înaintarea ofertei, ofertanții vor depune în numerar 10% vadiu la mâna subsemnatului.

Licitația se va ține la ziua și ora mai sus arătată în biroul D-lui avocat Dr. Victor Popu din Orăștie Președintele Consiliului falimentar.

Consiliul falimentar nu garantează nici veritatea nici incasabilitatea creanțelor.

Celelalte condițiuni precum și tabloul creanțelor se pot vedea în fiecare zi de lucru în biroul subsemnatului de la orele 9—12 a. m. și 4—6 p. m.

Orăștie, la 23 Iunie 1930.

Dr. Victor Boros

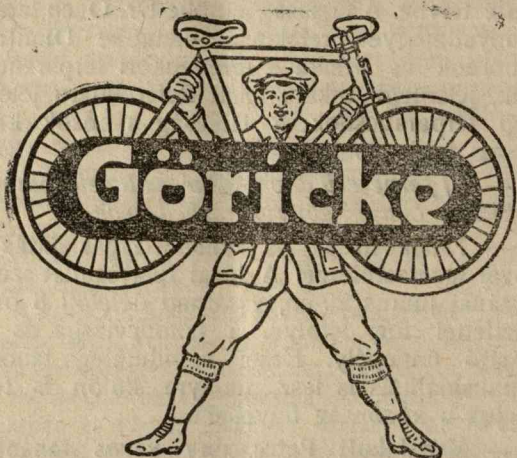
advocat în Orăștie
curatorul masei falimentului
Ferdinand Stern.

107 1—1

Lehetőleg 4 középiskolát végzett fiu
tanulónak felvétetik.

LAUFER VILMOS

KÖNYV- és PAPIRKERESKEDÉSÉBEN, DÉVÁN.

Kerékpárok

jó német márkák

olcsón kaphatók.

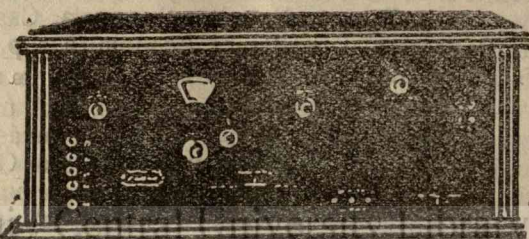
Részpénzfizetés esetén jelentékeny rabat.

Breckner Testvérek, Déva.

110

TELEFON 89.

1—3

Régi bateriás

rádiókészülékét

legújabb

hálózati rádióra kicserélheti

M. GÓDEL-nél, DÉVA.

105 2 2

Hirdessen a Déva és Vidékében

V. LAUFER, DEVA

könyvnyomda, könyvkötészet, könyv- és papírkereskedés

Telefon: 35. Str. Regina Maria 12. Telefon: 35.

Könyvnyomdám elvállal minden e szakmábavágó munkálatokat a legmodernebb és legizlésebb kivitelben, szolid és jutányos árak mellett

Könyvkötészetemben a legegyszerűbbtől a legdíszesebb munkák szakszerűen és jutányosan készülnek.

Zeneművek, hangszerek, hegedűk és alkatrészek.

Fényképészeti cikkek gyári lerakata.

A j á n d é k m ű v e k .

Könyv- és papírkereskedésben állandó nagy raktár: irodafelszerelési cikkekben, papírkülönlegességek, díszlevélpapírok és képeslevelezőlapokban

Nagy raktár mindenféle gyermekjátékokban

PONTOS MUNKA!

GYORS KISZOLGÁLÁS!

OLCSÓ ÁRAK!

Nyomatott Laufer Vilmos villanyerőre berendezett gyorsajtóján, Déván.

2 darab
Eladó jókarban lévő és különösen funkcionáló

AUTOMOBIL előnyös feltételek mellett.

Cím: DÉVA, Str. Mihai Viteazul 15.

111

1—1

Eladók Simerian (Piskin) a 8 szobás lakás

4 üzlethelyiséggel, több 4 szobás, 2 szobás és 1 szobás lakások, valamint kellemes fekvésű, a gócponton lévő HÁZHELYEK előnyös fizetési feltételekkel. Bővebbet 102 3—3

Szabó György tulajdonosnál, Simeria.

Butorozott szoba kiadó

100

Str. Cuza Vodă No. 19.

3—3

Uj és használt, de teljesen jó karban lévő elsőrendű márkájú írógépek kaphatók

és pontos szakszerű javítást jutányos áron vállal

V. LAUFER

könyvkereskedése, DÉVA.

A DÉVAI VILLAMOSTELEP

Str. Regina Maria 19,

Városi bérház épületében lévő

VILLAMOSSÁGI SZAKÜZLETÉBEN

a villamos szakma

összes gyártmányai kaphatók.

Izléses bronzsillárok és üvegvilágítótetek.

IZZÓLÁMPÁK

a környék összes áramfeszültségeire rendkívül olcsó árakon.

34

65—

VILLAMOS FŐZŐEDÉNYEK,

vasalók, porszívó és mosógépek, ventilátorok.

A budapesti Ganz-gyár nagybani lerakata.

ELEKTROMOTOROK,

szivattyúval összeépített motorok, benzinmotorok, benzinlokomobilok és benzinelektromos aggregátok gazdaságok és vidéki ipari üzemek céljára.

Villamos szerelési anyagok nagy választékban,

a V. D. E. előírásainak megfelelő méretezésben és kivitelben.